

metodološki prispevki, v sklopu Metode geomorfološkega proučevanja pa najdemo kar štiri. Največ prispevkov prinaša sklop Terciarna in kvartarna geomorfologija, kjer devet avtorjev predstavlja rezultate svojih raziskav z različnih koncev Jugoslavije. Šesti, zadnji sklop Geomorfologija in geološke strukture sestavlja šest prispevkov, ki se večinoma ukvarjajo z geotektoniko.

Zbornik je vzbudil precejšnje zanimanje, med drugim je bil predstavljen v več radijskih in televizijskih oddajah, pa tudi v dnevnem tisku, v oceno javnosti pa je bil prvič ponujen na javni predstavitvi v Zemljepisnem muzeju Slovenije 29. januarja 1991.

Glede na visoko kvaliteto prispevkov, aktualnost geokologije, obilico slikovnega in tabelarnega gradiva in dobro tehnično opremljenost zbornika bralcem Geografskega obzornika priporočamo, da si ga ogledate in preberete.

Zbornik lahko dobite na Geografskem Inštitutu Antona Melika ZRC SAZU, Novi Trg 5, prav tako tudi v Zemljepisnem muzeju, Slovenije, Trg francoske revolucije 7, cena pa je 290,00 din.

VODNIK ZA TERENSKO DELO

Drago Perko

Ob 5. znanstvenem posvetovanju geomorfologov Jugoslavije od 18. do 23. junija 1990 v Krškem je poleg zbornika izšel tudi vodič z naslovom Vodnik za terensko delo. V prvem delu je predstavljeno terensko delo v okolici Krškega, v drugem terensko delo v vzhodnem delu Posavskega hribovja in v tretjem delu ekskurzija po Dolenjski. Vodič, ki ima zelen ovitek in 50 notranjih strani, priporočamo predvsem učiteljem, saj si z njim lahko pomagajo pri ekskurzijah v ta del Slovenije, poleg tega pa je v vodiču tudi precej slikovnega gradiva, ki ga je mogoče uporabiti pri pouku.

Vodič, ki ga je uredil mag. Karel Natek in oblikoval mag. Drago Perko, je zaradi nizke naklade 100 izvodov že pošel, vendar ga je na Geografskem inštitutu Antona Melika ZRC SAZU, ki je vodič izdelal, mogoče za potrebe šolskega pouka fotokopirati.

KRAŠKI ROB IN BRŽANIJA

Darko Ogrin

Ob priložnosti proslavljanja 500 - letnice hrastovelskih fresk je v maju 1990 izšel krajevni zbornik **KRAŠKI ROB IN BRŽANIJA** (izdajatelj Pokrajinski

muzej Koper). Namen zbornika je predstaviti Breg (Bržanijo) in Kraški rob, to je pokrajino na prehodu iz kraškega v flišni del Istrske Slovenije, ki jo pokriva krajevna skupnost Črni kal.

Kraški rob je novo ime v geografski literaturi. Z njim nekateri avtorji v zborniku označujejo apnenčaste stopnje s katerimi se zaključuje Podgorski kras. Menimo, da je vpeljava novega imena nepotrebna, ker za sam kraški rob že obstaja ljudsko ime Stena. Prav tako je tudi neupravičena širitev imena Kraški rob na sosednje predele Podgorske planote, Bržanije in Rižanske doline, kar je v zborniku prisotno, ker te pokrajine že imajo svoja imena.

Zbornik je zastavljen monografsko. V njem so zbrani prispevki iz geografije, arheologije, zgodovine in etnologije, s področja varstva naravne in kulturne dediščine, botanike in ornitologije. Na koncu je tudi prispevek o prostorskem razvoju KS Črni kal. Kljub široki zasnovi pa je težišče na zgodovinskih prispevkih, ki sestavljajo dve tretjini zbornika.

Geografski opis KS Črni kal je prispeval Raul Šiškovič. V njem najprej spregovori o položaju in velikosti KS ter o kameninski sestavi in površju. Sledi opis posameznih pokrajinskih enot (Podgorski kras, Breg ali Bržanija in Rižanska dolina). V nadaljevanju so predstavljene podnebne in vodne razmere ter prst in vegetacija. Poglavlje pa avtor zaključuje s prispevkom o prebivalstvu. Geografe, še zlasti tiste, ki se ukvarjajo s problemi prostorskega načrtovanja, bi radi opozorili tudi na poglavje o prostorskem razvoju KS Črni kal, s kartami zasnove namenske rabe, prometne infrastrukture, zasnove krajinskega parka Kraški rob in ureditvenim načrtom vasi Hrastovlje.

Zbornik je bogato opremljen s številnimi barvnimi in črno-belimi fotografijami, med njimi so tudi reprodukcije kart iz 17., 18. in 19. stoletja.

DRŽAVE SVETA 1991

Milan Orožen Adamič

Že sam naslov knjige zgovorno govori o njeni vsebini. To je razširjena in z novimi podatki dopolnjena naslednica pred dvema letoma natisnjenih Držav sveta 1989. Obsega 345 strani in je kar 75 strani debelejša od prvih "držav sveta". Avtorji obeh knjig so isti mag. Karel Natek, mag. Drago Perko in Milojka Žalik Huzjan. Založila jo je Zveza geografskih društev Slovenije.

Prva izdaja je med bralci doživela izredno topel sprejem, natisnjena v več kot 3.000 izvodih je bila izredno hitro razprodana. Očividno so "države sveta" uspešno

zapolnile vrzel v pomanjkanju take literature. Na to so velikokrat opozorili učitelji geografije, ki knjigo s pridom uporabljajo v učnem procesu. Napisana je kot priručnik, informator z najvažnejšimi podatkih o vseh državah sveta. Namenjena ni le geografom, temveč najširšemu krogu bralcev. Avtorji so si prizadevali, da bi postregli s kar se da ažurnimi in točnimi informacijami. Posebna odlika knjige je, da so vse države sveta obravnavane na enak način in ne tako, da bi nekaterim večjim ali pomembnejšim državam odmerili več prostora. To je bilo za avtorje nedvomno zelo težko, ker je za manjše, oddaljene države na voljo le malo podatkov, ali pa so ti pomanjkljivi. V knjigi je predstavljenih 175 neodvisnih in mednarodno priznanih držav, ki si sledijo po abecednem redu. Prvič je predstavljena tudi Slovenija kot 176. država na poti v popolno neodvisnost. V zadnjih dveh letih je prišlo v svetu do velikih sprememb, v izredno kratkem času je iz zemljevida Evrope izginila Nemška demokratična republika, spremenile so se razmere v vzhodni Evropi in drugod. Avtorji so si zavestno prizadevali, da bi se izognili razlagam teh sprememb. V knjigi predstavljeni podatki so ovrednoteni iz geografskega vidika, to je kar se le da celovito in objektivno.

Predgovoru, kjer so pojasnjena osnovna izhodišča knjige, sledi kratko poglavje o pisanju zemljepisnih imen, navodilo za branje knjige in pregled uporabljene literature. Lega vsaka države je predstavljena z manjšo pregledno skico. Sledi kratek oris najvažnejših podatkov o posamezni državi, ki vsebuje: kratico države, originalno ime, uradno ime, površina, število prebivalcev, gostoto prebivalstva, prebivalce, verstva, uradni jezik, glavno mesto, denarno enoto, družbeni proizvod, družbeni proizvod na prebivalca in povprečno realno rast družbenega proizvoda. V skladu s klasično zasnovano regionalne geografije je naslednja skupina informacij posvečena naravnim razmeram, opisane so osnovne značilnosti površja, podnebja in rastja. Družbene razmere in prebivalstvo predstavlja 8 rubrik: politične razmere, poselitev, mestno prebivalstvo, večja mesta, letna rast prebivalstva, rodnost, umrljivost in nepismenost. Gospodarstvo predstavlja 7 rubrik: gospodarske razmere, kmetijstvo, rudarstvo, industrija, uvoz, izvoz in pokritost uvoza z izvozom. Na enak način je predstavljena tudi Slovenija, tako si bralec lahko ustvari podobo in položaj naše dežele v primerjavi z drugimi neodvisnimi državami. Za nekatere zvezne države, kot so to na primer Avstralija, Združene države Amerike itd., so še dodatni prikazi enot in to v preglednih tabelah. Pri večini številčnih podatkov so dodani tudi rangi, to je mesta države glede na ostale države v posamezni rubriki.

Posebna in dodatna odlika knjige je, da je v celoti urejena z računalnikom (program STEVE) in so tako

podatki dostopni tudi v digitalni obliki. Vzoredno z razvojem računalniških komunikacij jih bo zato razmeroma lahko prenesti v geografski informacijski sistem (GIS). Ob vse večji potrebi vključevanja Slovenije v svetovne tokove je vedno bolj pomembno znanje o svetu in položaju naše dežele v njem.

Države sveta so postale nepogrešljiv priručnik, orodje, informator. . . Zbranih je izredno veliko podatkov, ki bi jih sicer morali iskati v številnih virih. Ob tem bi naleteli na neusklajenost podatkov, avtorji so opravili objektivno in strokovno pretehtano selekcijo, kar nikakor ni bilo lahko. Prav v tem pa je poglobljena vrednost in odlika nove izdaje Držav sveta 1991. Opravljeno je bilo izjemno obsežno in vse hvale vredno delo, ki zasluži priznanje prve vrste.